

Ellentmondó szakaszok?

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Lukács 16:19-31; 23:43; János 20:17;
Filippi 1:21-24; 1Péter 3:13-20; Jelenések 6:9-11

„Ti azért kutatjátok az Írásokat, mert úgy véltetek, hogy azokban van az örök életetek, pedig azok rólam tesznek bizonyóságot” (Jn 5:39, ÚRK).

„Mindig készek legyetek megfelelni mindenkinek, aki számot kér tőletek a bennetek levő reménységről” (1Pt 3:15) – figyelmeztet Péter. Pál hozzáteszi: „hirdesd az igét, állj elő vele alkalmas és alkalmatlan időben, ints, feddj, buzdíts teljes béketűréssel és tanítással. Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük” (2Tim 4:2-3, ÚRK). Mivel ez a helyzet, nemcsak a könnyen magyarázható szakaszokat kell megnéznünk, hogyan illeszkednek a hitelveinkhez, hanem azokkal is foglalkoznunk kell, amelyeket általában felhasználnak a hitünkötől eltérő tanításra.

Eközben kövessük Jézus ösztönző példáját! „Maga Krisztus nem erőltette az igazság egyetlen szavát sem, hanem mindig szeretettel beszélt arról... Sohasem volt durva, sohasem szólt szükségtelenül egyetlen szigorú szót sem, sohasem okozott szükségtelenül fájdalmat érzékeny lelkeknek. Nem bírálta az emberi gyöngeségeket” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 291. o.).

Ezen a héten néhány fejtörést okozó szakaszt fogunk tanulmányozni, amelyekkel mások a lélek halhatatlanságát akarják igazolni. Erősítsék a meggyőződésünket ezek az elmélkedések, és segítsenek, hogy kedvesen tudjunk felelni azoknak, akik megkérdőjelezik ezt a meghatározó tanítást!

A GAZDAG ÉS LÁZÁR

Olvassuk el Lk 16:19-31 szakaszát! Miért nem lehet valóságos leírás ez a történet a túlvilágról?

Vannak olyan teológusok, akik szerint Lk 16:19-31 szakaszát szó szerint kell érteni, a holtak állapotának bemutatásaként. Ez a nézet azonban számos, nem biblikus következtetéshez vezet és ellentmond a már az eddigiekben tárgyalt több résznek. Szó szerint véve azt kellene mondanunk: a menny és a pokol olyan közel van egymáshoz, hogy a két helyen lévők elbeszélgethettek (Lk 16:23-31). Azt is feltételeznénk, hogy míg a test a sírban nyugszik, az öntudatánál lévő lélek tovább él a túlvilágban, és van „szeme”, „ujja”, valamint „nyelve”, ami érzi a szomjúságot (Lk 16:23-24). Amennyiben ez a szakasz azt írná le, hogy milyen állapotban vannak az emberek a halál után, a menny bizonyára nem lenne az öröm és boldogság helye, mert a megváltottak közvetlenül figyelnék elveszett szereteteik végtelen szenvedését, sőt még beszélgethethének is velük (Lk 16:23-31). Hogyan lehetne boldog a mennyben egy anya, aki látja szeretett gyermeke végtelen gyötrelmét a pokolban? Ilyen értelemben gyakorlatilag lehetetlen volna, hogy valóra váljon Isten ígérete, miszerint nem lesz többé szomorúság, sírás és fájdalom (Jel 21:4). E következtelenségek miatt sok modern teológus olyan példázatnak tartja a gazdag és Lázár történetét, aminek nem lehet minden elemét szó szerint magyarázni. George E. Ladd nem adventista, itt mégis bizonyosan úgy fogalmaz, mintha az lenne. Elmondja, hogy ez a történet valószínűleg „egy példázat volt, amelyben [Jézus] egy korabeli zsidó gondolatot használt fel, nem akart a holtak állapotáról tanítást adni” (G. E. Ladd: *The New Bible Dictionary*. „Eschatology”, Grand Rapids, MI, Eerdmans, 1962, 388. o.).

A gazdag és Lázár történetében éles az ellentét a jól öltözött „gazdag ember” és a fekélyekkel borított „Lázár nevű koldus” (Lk 16:19-20) között. Ennek a történetnek az a tanítása, hogy 1) a jelenlegi státusz és társadalmi állás nem feltétele a jövőbeli jutalomnak, valamint 2) minden ember örök sorsa ebben az életben dől el, a túlvilágon már nem lehet azon változtatni (Lk 16:25-26).

„Ő pedig azt mondta neki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül” (Lk 16:31, ÚRK). A Biblia tekintélyével kapcsolatban milyen üzenetet szűrhetünk le magunknak Jézus komoly szavaiból, és mit tegyünk ennek nyomán?

„MA VELEM LESZEL A PARADICSOMBAN”

Lk 23:43 az egyik bibliaszöveg, amit a legszélesebb körben próbálnak felhasználni a lélek halhatatlanságának bizonyítására: „*Bizony mondom neked, ma velem leszel a paradicsomban*” (ÚRK). Szinte minden bibliafordítás (néhány kivétellel) hasonlóan közli ezt a verset, azt a benyomást keltve, hogy halála napján Krisztus együtt lesz a latorral a Paradicsomban. Ezen nem szabad meglepődnünk, mert olyan teológusok készítették ezeket a fordításokat, akik a lélek halhatatlanságának tanában hittek. Viszont valóban ez a szöveg legjobb fordítása?

Hasonlítsuk össze Lk 23:43, Jn 20:17 és 14:1-3 verseit! Annak fényében, amit Mária Magdalénának meg a tanítványoknak mondott Jézus, hogyan értsük az ígérését, amit a bűnbánó latornak tett a kereszten?

A feltételezés, miszerint Krisztus és a lator már aznap a Paradicsomba (vagy a mennybe) ment, ellentmond annak, amit Jézus a feltámadása után Mária Magdalénának mondott, amikor is azt jelentette ki, hogy még nem ment fel Atyjához a mennybe (Jn 20:17). Ez a tévedés, vagyis hogy Jézus és a bűnbánó lator már aznap a mennybe ment, ellentmond annak is, amit Jézus a tanítványainak jelentett ki: csak a visszajövelekor mennek majd a mennybe (Jn 14:1-3). Lk 23:43 versében az a kérdés, hogy a „*ma*” (görögül *szémeron*) határozószót az utána következő létigéhez („*leszek*”), vagy pedig az előtte álló igéhez („*mondom*”) kell-e kapcsolni. Wilson Paroschi elismeri: „nyelvtani szempontból” gyakorlatilag lehetetlen eldönteni, hogy melyik a helyes. „Lukácsra azonban határozottan jellemző, hogy ezt a határozószót a megelőző igéhez kapcsolja. *Lukács evangéliumában* és *Az apostolok cselekedeteiben* a *szémeron* húsz előfordulása közül tizennégy esetben ez történik” (Wilson Paroschi: *The Significance of a Comma: An Analysis of Luke 23:43, Ministry*, 2013. június, 7. o.). Tehát Lk 23:43 legtermészetesebb olvasata ez: „*Bizony mondom neked ma, velem leszel a paradicsomban.*” Ebben az esetben a „*Bizony mondom neked ma*” kifejezőmód annak az üzenetnek a jelentőségét és komolyságát hangsúlyozza, hogy „*velem leszel a paradicsomban.*” Röviden, Jézus ott és akkor megígérte a latornak, hogy üdvözülni fog.

Olvassuk el a bűnbánó gonosztevő történetét (Lk 23:39-43), akinek Krisztus örök életet ígért, pedig bűnös volt és semmit sem ajánlhatott fel Istennek! Hogyan bontakozik ki ebben a történetben az egyedül hit általi megváltás nagyszerű igazsága? Milyen szempontból vagyunk mi is hasonlíthatóak a latorhoz? Miben különbözünk tőle?

ELTÁVOZNI ÉS KRISZTUSSAL LENNI

Olvassuk el Fil 1:21-24 és 1Thessz 4:13-18 verseit! Mit remélt Pál, mikor lesz „Krisztussal” (Fil 1:23), „az Úrral” (1Thessz 4:17)?

Pált az a szenvedély fűtötte, hogy „Krisztusban” (2Kor 5:17) éljen és majd a második advent után is „Krisztussal” legyen (lásd 1Thessz 4:17). Hitte: még a halál sem törheti meg a bizonyosságát abban, hogy a Megváltóhoz, az Úrhoz tartozik. Amint a Római levélben írta: „*sem halál, sem élet... nem szakíthat el minket Isten szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban van*” (Róm 8:38-39, ÚRK). „*Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk*” (Róm 14:8). Pál ebben a biztos tudatban mondta a már meghalt hívőkről, hogy „*elaludtak*” (1Thessz 4:14) Jézusban, majd pedig Krisztus visszajövetelek feltámadnak, örök életet kapnak (1Kor 15:16-18; 1Thessz 4:13-18). Amikor az apostol megemlíti: „*kívánok elköltözni és Krisztussal lenni*” (Fil 1:23, ÚRK), vajon arra célzott, hogy a halála után a lelke eltávozik és Krisztussal lesz, öntudata birtokában? Egyáltalán nem! Ebben a szövegben „Pál azt a vágyát önti szavakba, hogy szeretné hátrahagyni ezt a zaklatott életet és Krisztussal lenni, de nem tér ki az időre, ami a kettő között eltelhet. Nem tanít ez a vers olyasmit, hogy Pál arra számított volna: a halálakor a mennybe megy. Nagyon is tisztában volt vele, hogy a jutalmát nem kapja meg a második adventig (2Tim 4:8)... Azt mondja, hogy az »eltávozás« (halála) után Krisztus visszajövele lesz a következő, amiről tudni fog, amikor Krisztus feltámasztja a halottakat, és akkor »az Úrral« (1Thessz 4:17) lesz. Szintén meg kell jegyeznünk, hogy a bibliai írók időnként együtt utalnak két olyan eseményre is, amelyek időben egymástól távol esnek” (*Andrews Study Bible* megjegyzése Fil 1:23 verséhez, 1555. o.). Viszont miért akart Pál inkább meghalni, mint élni? Mert akkor végül minden bajától megpihenhet, nem kell többé elviselnie a fizikai szenvedést, teljesen biztos lehet abban, hogy a második adventkor megkapja az igazság koronáját (2Tim 4:6-8). Bizonyára nem akart meghalni, azt azonban tudta, hogy utána mi következik.

Ugyan kinek a fejében nem fordult már meg a gondolat, különösen nehéz időkben, hogy milyen jó lenne a szemünket lecsukva meghalni, a következő tudatos pillanatunkban pedig már Krisztussal lenni? Hogyan világitja meg ez a gondolat azt, amit Pál a Filippiben élő hívőknek mondott?

PRÉDIKÁLNI A TÖMLÖCBEN LÉVŐ SZENTEKNEK

Olvassuk el 1Pt 3:13-20 verseit! Hogyan prédikált Krisztus „a tömlöcben lévő lelkeknek... a Noé napjaiban” (1Pt 3:19-20)? Lásd még 1Móz 4:10!

A lélek halhatatlanságában hívó bibliamagyarázók általában rámutatnak, hogy Krisztus „a tömlöcben lévő lelkeknek” prédikált (1Pt 3:19), míg a sírban nyugodott. Szerintük a testétől különvált lelke a pokolra szállt, ott prédikált az özönvíz előtt élők testetlen lelkeinek. Ez a képzeletszülte ötlet azonban bibliai szempontból elfogadhatatlan, mert a halottak számára már nincs újabb lehetőség az üdvösségre (Zsid 9:27-28). Miért prédikált volna tehát Jézus azoknak, akiknek nem volt több lehetősége az üdvözülésre? Ugyanakkor az a leglényegesebb, hogy ez az elgondolás ellentétes a bibliai tanítással, miszerint a halottak egészen a végső feltámadásig öntudatlan állapotban maradnak a sírban (Jób 14:10-12; Zsolt 146:4; Préd 9:7, 12; 1Kor 15:16-18; 1Thessz 4:13-15).

Továbbá ha ez a vers valóban azt mondaná, hogy miközben Jézus teste a sírban volt, Ő leszállt a pokolra és prédikált a vízözön előtt élt gonoszoknak, vajon csak ők hallották volna az üzenetét? Nem égett több elkárhozott a pokolban rajtuk kívül? Miért csak az özönvíz előttiek hallották a prédikációját? Annak sincs értelme, ha azt mondanánk, hogy Krisztus a bukott angyaloknak prédikált, akik Noé korában engedetlenek voltak. Azt olvashatjuk a „tömlöcben lévő lelkekről”, hogy engedetlenek voltak „egykor” (1Pt 3:19-20), a gonosz angyalokat viszont úgy említi a Biblia, mint akik ma is engedetlenek (Ef 6:12; 1Pt 5:8). A bukott angyalokat Isten „a nagy nap ítéletére örök bilincsekben, sötétségben tartotta” (Júd 6, ÚRK), anélkül, hogy újabb lehetőségük lenne az üdvösségre. Figyeljük meg, a 20. vers úgy utal a „tömlöcben lévő lelkekre” (1Pt 3:19), mint akik engedetlenek voltak Noé napjaiban. Ebben a szövegben a *lélek* (görögül *pneuma*) szó fordul elő, ami az Újszövetségben másutt (1Kor 16:18; Gal 6:18) élő emberekre vonatkozik, akik képesek meghallani és elfogadni az üdvösségre hívó szót. A „tömlöc” vagy „börtön” (ÚRK, RÚF) szó itt nyilván nem szó szerint a börtönre utal, hanem a bűn börtönére, amibe a bűnöktől meg nem tisztult emberi természet került (Róm 6:1-23; 7:7-25).

Krisztus a vízözön előtt élt konok embereknek Noé által prédikált, akinek Isten útmutatást adott (Zsid 11:7). Noé a kortársai között „az igazság hirdetője” (2Pt 2:5) volt. A Pétertől idézett vers azzal kapcsolatos, hogy mit jelent a hűséges élet, nem a holtak állapotára vonatkozó magyarázat.

AZ OLTÁR ALATT LÉVŐ LELKEK

Olvassuk el Jel 6:9-11 verseit! Hogyan kiálthatnak a meghalt mártírok „lelkei” „az oltár alól”?

Az ötödik apokaliptikus pecsét felnyitása szokatlan látványt mutat. A meghalt mártírok lelkei metaforikus értelemben bosszúért kiáltottak Istenhez az oltár alól (Jel 6:9-11). Egyes magyarázók ezt az „oltárt” a hetedik pecsét alatti füstölőáldozati oltárral (Jel 8:1-6) azonosítják. Viszont Jel 6:9-11 szakaszában a „vére” (nem pedig a „tömjénre”) tett utalás alapján ez inkább az égőáldozati oltárra vonatkozik, amire ráöntötték az áldozati állat véréét (3Móz 4:18, 30, 34). Az áldozati állatok vérével szokták meghinteni az oltárt, így szimbolikus értelemben a mártírok véréét az oltárra öntötték, amikor az életüket vesztették, mert hűségesek maradtak Isten Igéjéhez és Jézus bizonyágtételéhez (Jel 6:9; lásd még 12:17; 14:12). Az oltár alatti „lelkek” szintén jelképesek. Szó szerint véve arra a következtetésre kellene jutnunk, hogy a mártírok nem élveznek teljes boldogságot a mennyben, mert még mindig bosszúért kiáltanak. Ez aligha hangzik úgy, mintha örülnének az üdvösségük jutalmának. A bosszúvágy nyomorúságossá teheti az ember életét, de még a halálát is? Arra is fontos emlékeznünk, hogy János nem valós képet kapott a mennyről. „Nincsenek ott fehér, vörös, fekete vagy fakó lovak hadakozó lovasaikkal. Jézus nem megöletett bárányként jelenik meg, a kés vágásától vérző sebbel. A négy fenevad nem valóságos szárnyas állatokat jelent, a leírásban szereplő jellemzőkkel... Így nincsenek »lelkek« sem a mennyben az oltár alatt. Az egész jelenet képies, szimbolikus ábrázolás” (*The SDA Bible Commentary*. 7. köt. 778. o.). Ezt írta George E. Ladd, aki nem adventista (és ismét úgy hangzik, mintha adventista szerző fogalmazta volna): „Jelen esetben [Jel 6:9-11] az oltár nyilván az áldozati oltár, ahová az áldozat véréét öntötték. János a mártírok lelkét *az oltár alatt* látta, aminek azonban semmi köze nincs a holtak állapotához vagy a közbülső állapotban lévő helyzetükhöz. Ez egyszerűen szemléletes bemutatása annak, hogy Istenük nevéért mártírhaltak” (*A Commentary on the Revelation of John*. Grand Rapids, MI, 1972, Eerdmans, 103. o.).

Ugyan ki ne kiáltott volna még igazságtételért (főleg igazságtalanság áldozatai közül), ami azonban még nem történt meg? Miért kell hittel bízunk abban, hogy végül majd sor kerül a világból annyira hiányzó igazságtételre? Milyen vigasztalást találunk ebben a csodálatos ígértetben?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, „Áthidalhatatlan szakadék” c. fejezet, 174-182. o.; *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Golgota” c. fejezetből 655-660. o.

„A gazdagról és Lázárról mondott példázatában Krisztus azt tanítja, hogy az ember ebben az életben dönti el örök sorsát. E próbaidő alatt Isten mindenkinek felkínálja kegyelmét. De ha az ember a maga kedvteléseivel elvesztegeti az alkalmakat, eljuttassa örök életét, újabb próbaidőt nem kap. Rajta múlik, hogy közte és Isten között áthidalhatatlan szakadék tátong” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 174. o.). „Amikor az első keresztyényeket hegyekbe és pusztaságokba száműzték, tömlöcökben hagyták meghalni éhen, hidegben, megkínózva, amikor úgy tűnt: egyedül a mártírhál jelent kiutat a szorultságukból, annak örültek, hogy méltónak találtattak a szenvedésre Krisztusért, aki értük kereszthalált halt. Kiváló példájuk vigasztalást és bátorítást jelent majd Isten népének, akik olyan nyomorúságos időbe kerülnek, ami még soha nem volt” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 5. köt. 213. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Az emberi természet általános bibliai képe hogyan segít jobban megérteni a héten tanulmányozott igeszakaszokat?
- 2) Gondolkozzunk el a keresztyény mártírok tántoríthatatlan hite és a mai, posztmodern világunk relatívnak mondott hite közötti ellentétben! Más szóval melyek azok a dolgok, amelyekért érdemes meghalni? Viszont ha valaki minden igazságot relatívnak, vagy csupán bizonyos kultúrákra vonatkozóan tart, akkor mégis miért vállalná a halált? Ugyanakkor mit tanulhatunk azoktól, akik olyasmért is készek meghalni, amit mi tévesnek tartunk?
- 3) Térjünk vissza a gazdag és Lázár példázatához! Amikor Jézus feltámadt a halálból, sokan hittek benne, míg mások ugyanazoknak a bizonyítékoknak a láttán nem hittek. Ezek szerint mennyire megkeményedhet az ember szíve az igazsággal szemben? Mit tehetünk, nehogy mi is így megkeményedjünk?
- 4) Jézus elmondta, hogy eljön az idő, amikor a halottak életre kelnek: „*Akik a jót cselekedték, feltámadnak az életre, akik pedig a gonoszt művelték, feltámadnak az ítéletre*” (Jn 5:29, ÚRK). A két esemény között ezer év telik el, pedig úgy hangzik, mintha ugyanakkor következnenek be. Hogyan világít ez rá arra, amit Fil 1:23 versében mondott Pál?

REMÉNYIK SÁNDOR:

SZERETNÉK PÉLDÁT VENNI

Szeretnék példát venni Tőle,
Aki virágot ültet a mezőre,
S elrejtí arcát a virág mögé.

Szeretnék példát venni Tőle,
Aki viharban száll a hegytetőre,
És rejtí arcát fergeteg-palást.

Szeretnék példát venni Tőle,
Ki a nevét írja minden fára, kőre,
De arcát nem látta még senki sem.

Szeretnék példát venni Tőle,
Akinek soha sincsen pihenője,
S munkája mégis, olyan zajtalan,

Aki mikor a csend susogni kezd,
S hulló fenyőtoboz ver síri neszt,
E tompa, síri nesz mögött is van.

Akinek nem kell sok-sok buja szín
Hogy alkotson, és teremtményein
Megmutassa végtelen hatalmát.

Kinek a gyér, havasi fű, az árva,
S a kopár-kemény bazaltszirt is drága,
S tán drágább, mint a forró trópusok.

Szeretnék példát venni Tőle.